

IJSHEILIGEN

Florence Tonk, Nieuw Amsterdam,
240 blz., € 18,99.

Eerste zin 'Zal ik hem voor je zoeken?'

Nora wordt steeds hulpbehoevender. Wanneer haar zoon Meindert, die haar zo goed mogelijk bijstaat, merkt dat ze steeds vaker spreekt over Erik, haar zoon uit een eerste relatie die ze sinds zijn derde niet meer heeft gezien, besluit hij Erik te gaan zoeken. Wat hij vindt, beantwoordt helemaal niet aan zijn verwachtingen. Harry, zoals Erik zich nu noemt, is een succesvolle zakenadvocaat gespecialiseerd in de overname en sanering van verlieslatende bedrijven. 'Een bleke pierlala', noemt Meindert de cocaine snuivende en tango dansende vrijgezel. En de weerzin is wederzijds: Meindert is volgens Harry 'een kluskabouter', omdat hij kranen installeert en aflopen ontstopt, in een primitief tuinhuis woont waar hij vijftig euro per maand voor betaalt en zijn geld spaart om ooit zijn Corsicaanse droom te kunnen waarmaken. Dat beide mannen een oogje hebben op ene Mireille, maakt de zaken er niet eenvoudiger op.

In *Ijsheiligen* beschrijft Florence Tonk wat er gebeurt wanneer twee mannen met een totaal tegengestelde levensfilosofie gedwongen worden met elkaar in conflict te gaan. Want dat zal er door Nora's immer verslechterende gezondheid uiteindelijk van komen. Heel subtiel, zonder er ook maar één keer echt naar te verwijzen, gaat Tonk in haar roman te rade bij het oudste boek uit onze cultuur: de Bijbel. Harry wordt immers door Nora ontvangen als de verloren zoon, terwijl Meindert zich beduusd staat af te vragen waarom hij dan zijn hele leven voor haar heeft gezorgd. En dat broedertwisten altijd iets weg hebben van de rivaliteit tussen Kaïn en Abel ligt voor de hand.

Wat *Ijsheiligen* zo bijzonder maakt, is dat Tonk er steeds weer in slaagt de lezer op het verkeerde been te zetten. Op een bepaald moment verwacht je dat Meindert en Harry elkaar, net zoals de net genoemde oudtestamentische heren, naar het leven zullen staan. Tonk lijkt te beseffen dat dat een makkelijkheidsoplossing zou zijn, dus doen ze dat lekker niet. Nee, ze blijven elkaar koeioneren tot het bittere eind. En dat dat eind bitter is, mag best gezegd worden. Een doordeweekse schrijfster had haar roman laten eindigen met een cliché: verdient die kille, materialistische Harry het niet om de duimen te leggen tegen die lamme goedzak van een Meindert? Dat wil onze moraal toch? Maar zo zit de wereld niet in elkaar, toont Tonk. Daarin gaan we allemaal naar de verdoemenis.

MARNIX VERPLANCKE

(3 VRAGEN AAN)

FLORENCE TONK

GF©Quintalle Nix

- 1 In hoeverre is vrijheid haalbaar voor een mens, is een centrale vraag in je boek. Wat denk je zelf? Vind je de vrijheid in het afzweren van de wereld, zoals Meindert, of eerder in het succesvol bemeesteren ervan, waarna je je vrijheid kunt kopen, zoals Harry denkt?**

FLORENCE TONK: Ik ga heen en weer tussen die twee. Soms wil ik het liefst zo weinig mogelijk financiële verplichtingen hebben en een sober leven leiden, wat natuurlijk ook wel nodig is als freelancejournaliste en schrijfster. (*lacht*) Andere keren denk ik dat een beter inkomen me meer zekerheid en vrijheid zou geven. Wat ik intussen wel geleerd heb, is dat het streven naar vrijheid je helemaal niet vrij maakt. Meindert is hele dagen gefocust op zijn houtje-touwtjeleven en het vinden van gratis of goedkope zaken. Harry doet niets anders dan zijn centen tellen. Vrij kun je hen daardoor geen van beiden noemen. Ik zie dat ook onder mijn vrienden. Op een gegeven moment gaan ze carrière maken, kopen ze een groter huis en een grotere auto. Het wordt steeds meer en ik vraag me dan af hoe leuk dat na verloop van tijd nog is. Je koopt geen vrijheid, je koopt alleen ketenen.

- 2 'Wanneer mannen over vrijheid praten, hebben ze het eigenlijk over angst', zoals Mireille gevat opmerkt.**

TONK: Inderdaad, de angst om verbintenissen aan te gaan, of om zich over te geven aan een ander. Dat dat voor mijn personages geldt, ligt voor de hand. Beiden zijn beschadigd geraakt in hun kindertijd, de een doordat hij verlaten is door zijn moeder en de ander doordat hij al op heel jonge leeftijd voor zijn labiele moeder heeft moeten zorgen. Liefde is voor hen niet vanzelfsprekend. Misschien hameren ze daarom wel zo op die vrijheid, terwijl ze gewoon bang zijn om echt van iemand te houden.

- 3 En dus kiezen ze voor de vrijheid en blijven ze single, zoals steeds meer mensen vandaag?**

TONK: De schaduwzijde van die door ons zo nagestreefde vrijheid is dat we langs elkaar heen leven. We engageren ons niet meer en vervallen daardoor in eenzaamheid. Dat we allemaal in de stad gaan wonen, helpt ook niet. We wonen heel dicht tegen elkaar aan, maar we vormen tezelfdertijd de meest vervreemde generatie ooit.

(M.V.)